

La primera sang de l'amic

Jo admirava aleshores un xiquet anomenat Camilo Sarasa que era de família de quincallers establerta feia poc en el poble, i l'admirava perquè entenia molt de bombes i vivia lliure com un animal salvatge. Duia sempre els pantalons amb un tall obert darrere i això el permetia ajupir-se i fer allò que li demanava el ventre en la vertical sense haver de despassar-se el tirant que portava creuat al pit, i a més aquest xiquet seguia mamant de sa mare amb naturalitat tots els dies encara que ja havia fet set anys o més, però sobretot la seua autoritat naixia de l'olfacte d'insecte que exhibia a l'hora de detectar metralla en les trinxeres tapades i fortins coberts d'esbarzers. En la glorieta jo em posava sempre de la seua banda quan jugàvem a la guerra, i enmig d'una violenta pluja de pedrades a voltes se sentia la seua veu de domini que imposava una treva en el combat. Tot suat i alenat Camilo de sobte cridava:

—¡Alto el foc! Un moment de descans que vull marcar una miqueta.

—¿Què passa? —exclamava l'enemic des de l'altra barricada. —¿Vos heu rendit?

—D'això res. —contestava jo, que era el seu lloctinent. —És que Camilo té fam. Pareu un poc.

El llavador públic estava al costat i allí la mare de Camilo Sarasa fregava a aquella hora del matí o de la vesprada la bugada familiar, els austers calçons d'una dinastia de quincallers en companyia d'altres dones humils del poble, que cantant cobles de la Piquer lluitaven alineades també davant la pedra amb el mateix sabó de sosa contra la suor enganxada a unes pelleranques que pertanyien a llauradors senzills. La mare de Camilo era ampla, bragada i molt carnosa. Quan veia baixar el seu fill per l'escala del llavador ella anava despassant-se la brusa, se l'obria discretament, baixava un dels costats dels sostenidors armats amb varetes de ferro i treia sense cap classe de pudor una mamella tèbia i blanca plena de venes blaves i aleshores Camilo, que ja tenia les dents molt llargues, s'amorrava dret al mugró i començava a succionar com un xotet i sa mare a voltes soltava un bram de dolor a causa d'alguna dentada que li pegava, però normalment somreia amb dolçor i continuava fregant la roba mentre el seu fill mamava i el sacseig dels braços a voltes li arrancava de la boca el pit amb el mugró negre, granulat, ferit i tacat de llet, i el balancejava sobre el rostre del xiquet, el qual tornava a atrapar-lo amb els llavis sedejants i continuava xuplant fins que es fartava. Aquest era el seu berenar habitual i les dones del llavador el respectaven sense fer comentaris. Una volta associat, Camilo es posava al davant de la seua banda sobre les runes del Balneari de Cervelló i començava a tirar pedrades a l'enemic donant ordres amb crits desafortats que excitaven un núvol de guerrers.

En canvi, el seu treball com a buscador de metalls, el realitza-

va sempre de forma silenciosa i solitària, encara que a voltes si jo li donava un tros de xocolate, Camilo deixava que l'acompanyara fins als nius de metralladores que només ell coneixia i inclús compartia amb mi el botí. Era el matí d'un diumenge d'estiu quan em va portar quasi iniciàticament pel camí del Racó de Focs a explorar les trinxeres que s'obrien a l'esquena del Castell més enllà de la Font d'Oliver. Sota el sol de juliol brillaven tots els vidres entre els espins convertint-se en les flors més lluminoses i les vespes havien fet bresca dins de pots rovellats al costat d'algun gos podrit, la pudor del qual s'unia al perfum de la sàlvia i d'altres plantes violentes i igualment fulminades per aquella llum. Camilo duia penjada al pit una bossa de lona on anava ficant les bales de coure que trobava durant l'ascensió i elles ens guiaven cap a un lloc cada volta més hermètic de la muntanya i per allí hi havia restes de poblats ibèrics i una ara votiva que van deixar els romans i mentre el silenci de la naturalesa era transgredit per un crit d'alegria quan trobàvem una espoleta verge o un cul de projectil amb l'anella trenada, el so de les campanes que tocaven a missa major arribava molt net fins el conc d'aquella escarpada senderola i la brisa bufava en el tall de l'orella, extraient amb el seu finíssim frec una tonalitat de diapasó.

La bomba de pinya amb el fulminant incrustat estava sota una murta i Camilo va llançar un alarí triomfal en descobrir-la. Per aquell fulminant de coure, el drapaire del poble podria donar-nos cinc duros, però era més important el plaer que el meu company sentia només acariciant-lo. Primer Camilo va analitzar la peça amb molta calma i després assegut en un ribàs va començar a manipular-lo buscant la manera d'extraure de les seues entranyes aquell pistó daurat. Va picar la bomba oxidada contra una roca i en el cel de diamant s'havia format un anell de corbs grallant en la vertical d'alguna bèstia morta i Camilo Sarasa una i una altra volta ara matxucava la corona de la bomba de pinya amb una pedra sota l'ombra que li ofería el meu rostre, i quan es va convèncer que el tresor no cedía em va dir:

—Manuel, busca per ací una arrel molt dura que pugui servir de navalla.

Vaig baixar cap al fons de la trinxera i en doblar el primer recolze vaig sentir l'explosió acompanyada d'un espasme de terra roja que eixia amb la màxima fúria per darrere del desnivell i enmig d'ella el crit del meu company, la figura ensagnada del qual també va emergir de seguida des de l'interior de la polseguera plorant. Vaig veure amb horror la seua màscara. Un borboll de sang negra eixia d'un dels seus ulls que ja estava penjat d'un nervi amb la còrnia fora. Els dos al trot per un camí de cabres anàvem baixant al poble i al passar per la Font d'Oliver es veia davant tot el Mediterrani i Camilo no bramava de dolor, només alenava fort com un gos ferit amb la cara quallada de